

Sygn. akt III AUa 323/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Świerk (spr.)
Sędziowie:	SA Teresa Czekaj SA Marcjanna Górską
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2013 r. w Lublinie

sprawy D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

w przedmiocie skargi o wznowienie postępowania w sprawie IV U 943/11 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Siedlcach IV Wydziale Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 27 lutego 2013 r. sygn. akt IV U 1042/12

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i oddala skargę.

III AUa 323/13

UZASADNIENIE

W dniu 7 grudnia 2012 r. roku D. S. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 13 kwietnia 2012 roku wydanym w sprawie sygn. akt IV U 943/11. Opierając się na wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. wydanym w sprawie sygn. akt K 2/12 uznającym za niezgodny z ustawą zasadniczą przepis art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w stosunku do osób, które miały ustalone prawo do emerytury przed datą 1 stycznia 2011 r., D. S. wnosila o wznowienie postępowania zakończonego zaskarżonym wyrokiem, o jego zmianę przez

uwzględnienie jej odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 13 października 2011 r. oraz o zobowiązanie pozwanego organu rentowego do wypłacenia jej zaległej emerytury z należnymi odsetkami.

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2013 r. wydanym na rozprawie Sąd Okręgowy w Siedlcach wznowił postępowanie w tej sprawie, a wyrokiem z dnia 27 lutego 2013 r. zmienił swój wyrok z dnia 13 kwietnia 2012 r. wydany w sprawie sygn. Akt IV U 943/11 oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 13 października 2011 r. w ten sposób, że ustalił D. S. prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r.

Wniosek ubezpieczonej o wypłatę odsetek sąd przekazał organowi rentowemu do rozpoznania.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na poniższych ustaleniach faktycznych oraz ich ocenie prawnej: w marcu 2007 r. D. S. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S. z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z dnia 7 marca 2007 r. organ rentowy przyznał jej to świadczenie od dnia 1 marca 2007 r. Jego wypłata została zawieszona bowiem ubezpieczona nadal kontynuowała dotychczasowe zatrudnienie. W miesiącu styczniu 2009 r. organ rentowy poinformował ubezpieczoną o uchyleniu przepisu art. 103 ust.2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej podawanej jako ustawa o FUS). W dniu 2 marca 2009 r. D. S. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o podjęcie wypłaty jej emerytury. Organ ten wniosek uwzględnił i podjął wypłatę świadczenia od dnia 1 marca 2009 r. Decyzją z dnia 13 października 2011 r. organ rentowy kolejny raz zawiesił ubezpieczonej wypłatę jej emerytury od dnia 1 października 2011 r. w związku z kontynuowaniem zatrudnienia. Z dniem 10 lipca 2012 r. dotychczasowy stosunek pracy D. S. został rozwiązany i od dnia 11 lipca 2012 r. organ rentowy podjął wypłatę jej emerytury.

Analizując stan prawny jaki powstał po ogłoszeniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wadliwe było wstrzymanie przez organ rentowy wypłaty emerytury dla D. S. od dnia 1 października 2011 r. i w związku z tym wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach, kwestionowany skargą, oddalający jej odwołanie od wstrzymania wypłaty świadczenia, jest również niezgodny z prawem.

Skoro bowiem przepis będący dla organu rentowego podstawą do wstrzymania ubezpieczonej wypłaty jej emerytury został uznany za niekonstytucyjny to nie było żadnych przeszkód do kontynuowania wypłaty dla niej tego świadczenia. Nie podzielił sąd pierwszej instancji poglądu pozwanego, że wznowienie wypłaty emerytury skarżącej jest możliwe ale dopiero od dnia opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego, to jest od dnia 22 listopada 2012 r. Przepis uznany za niezgodny z ustawą zasadniczą traci moc, w ocenie sądu, od jego wprowadzenia do porządku prawnego, a jedynie z datą późniejszą Trybunał Konstytucyjny stwierdził jego niekonstytucyjność.

Roszczenie ubezpieczonej o wypłatę odsetek należało przekazać do rozpoznania pozwanemu organowi rentowemu skoro wcześniej o tym roszczeniu zarówno organ ten jak i sąd pierwszej instancji nie orzekali.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w pkt. I wywiódł pozwany organ rentowy wnosząc o jego zmianę w tej części poprzez oddalenie skargi o wznowienie w zakresie przyznania D. S. prawa do wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 30 czerwca 2012 r. oraz o umorzenie postępowania w zakresie przyznania ubezpieczonej prawa do wypłaty emerytury od dnia 1 lipca 2012 r.

Apelujący zarzucił naruszenie prawa materialnego – przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych w związku z art. 103a ustawy o FUS i w związku z art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. przez ich błędną wykładnię i ustalenie ubezpieczonej prawa do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r.

W uzasadnieniu apelacji jej autor skupił się na prezentowaniu i na obronie swojego poglądu, że utrata mocy obowiązującej przepisu uznanego za niekonstytucyjny następuje dopiero z datą wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego tą niekonstytucyjność.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje: w sprawie niniejszej występują dwa bloki zagadnień poruszanych przez strony. Jeden, to kwestia daty utraty mocy obowiązującej przepisu prawnego uznanego za niekonstytucyjny i drugi to, problematyka związana z wpływem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. wydanego w sprawie sygn. akt K 2/12 na sytuację ubezpieczonej.

Dla rozstrzygnięcia o roszczeniu ubezpieczonej, w tej sprawie, zasadnicze znaczenie ma rozważenie tego drugiego bloku zagadnień. Ustalenie, że cytowany wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie wywarł wpływu na sytuację ubezpieczonej, jaka powstała po wydaniu przez pozwanego decyzji z dnia 13 października 2011 r., czyni już niepotrzebnym prowadzenie rozważań, tym bardziej szczegółowych, w zakresie pierwszego bloku zagadnień.

W uzasadnieniu swojego wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 – jego pkt. 9 zatytułowany „Skutki wyroku.” Trybunał Konstytucyjny dokonał wykładni autentycznej swojego, cytowanego wyżej wyroku. Zostało tam wskazane, że „...Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy – z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od dnia 1 stycznia 2011 r.”. Jest faktem niespornym, między stronami, że D. S. nabyła prawo do emerytury od dnia 1 marca 2007 r. i wypłata tego świadczenia od tej daty była zawieszona ze względu na kontynuowanie przez nią dotychczasowej pracy zawodowej. Zgodnie zatem z powyższą wykładnią wyrok Trybunału Konstytucyjnego niczego nie zmienił w jej sytuacji bo nabyła ona prawo do emerytury poza okresem do którego ma zastosowanie tenże wyrok. Dlatego wstrzymanie D. S. od dnia 1 października 2011 r. wypłaty emerytury było zgodne z prawem. Niekonstytucyjność przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o FUS dotyczy tylko tych ubezpieczonych którzy nabyli prawo do emerytury w swoistym okresie ochronnym, to jest od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. D. S. nie mieści się w tym okresie ochronnym i stąd zarówno decyzja pozwanego z dnia 13 października 2011 r. jak i wyrok Sądu Okręgowego z dnia 13 kwietnia 2012 r. wydany w sprawie sygn. akt IV U 943/11 są w pełni zgodne z prawem. Nie ma zatem żadnych podstaw merytorycznych do uwzględnienia skargi o wznowienie postępowania. Dlatego należało zmienić zaskarżony wyrok przez oddalenie skargi ubezpieczonej.

Już ubocznie należy wskazać, że Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym sprawę niniejszą w pełni podziela pogląd sądu pierwszej instancji o utracie mocy obowiązującej przepisu uznanego za niekonstytucyjny od chwili jego wejścia do porządku prawnego, w brzmieniu uznanym za niekonstytucyjne. Nie ma potrzeby przywoływania orzecznictwa sądowego w tej materii a jedynie wskazać należy, że sama instytucja wznowienia postępowania byłaby iluzoryczna, czy wręcz niepotrzebna, gdyby podzielić stanowisko apelującego w tym przedmiocie. Wznowienie postępowania dotyczy przecież stosunków prawnych i roszczeń już rozstrzygniętych w oparciu o przepis (przepisy) który utracił przymiot zgodności z ustawą zasadniczą.

Zatem wniosek apelacji o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie skargi o wznowienie postępowania jest w zakresie tego żądania całkowicie uzasadniony. W związku ze zmianą tego wyroku nie ma żadnego roszczenia w zakresie którego postępowanie sądowe powinno być umorzone. W wyroku sądu pierwszej instancji jest tylko rozstrzygnięcie o dacie początkowej wypłaty emerytury.

Z tych więc względów i z mocy art. 386 § 1 w związku z art. 412 § 2 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.